

[Bertel Dahlgaard.]

ningen, og socialdemokratiet var en tid optaget af at bebrejde os den bundne opsparing.

Udviklingen synes at vise, at både regeringen og socialdemokratiet kan være tilfreds med, at sagen fik et forløb, som vi kunne medvirke til. Og skatteyderne kan jo endelig også være tilfreds med, at de nu har en spareskilling i bågånden, medens pengene til finansministerens og socialdemokratiets omsætningsskat nu ville have været borte for bestandig.

Men kan jeg således være tilfreds med det syn på sagen, som nu er trængt igennem, så jeg er mindre glad ved den svingende måde, hvorpå regeringen og dens partier fra tid til anden bedømmer den økonomiske situation. Den er så underlig uligevægtig.

Det er kun 1½ år siden, at venstres ordfører, det ærede medlem hr. Elgaard her i tinget i fuldt alvor spurgte finansministeren, om man virkelig kunne tænke sig muligheden af, at Danmark blev sat under administration, altså en udtalelse præget af den sorteste pessimisme.

Kun 5 måneder efter udtalte statsministeren sig med den største optimisme og sagde, at regeringen var glædelig overrasket over de lyse udsigter for landet.

Det radikale venstre har søgt at bevare en vis balance mellem disse to lige ubegrundede yderpunkter, og når regeringspartierne nu for at stive regeringens aktier af er tilbøjelig til at vurdere bedringen i valutasituationen som en epokegørende vending i Danmarks økonomiske situation, så tror jeg, det er gavnligt at søge dette lyssyn afdæmpet, ellers kan der altfor let komme skuffelser.

Ingen af os ved med bestemthed, hvor meget af valutaforbedringen der skyldes årsager, der kun virker i øjeblikket, og som inden længe kan give bagslag. Førte ængstelsen for en mulig devaluering af sterling før et halvt år siden ikke med sig, at forretningsfolk skyndte sig at trække deres sterlingtilgodehavender hjem, og fører Danmarks særlig høje rente i øjeblikket ikke med sig, at man trækker tilgodehavender hjem hurtigere end tidligere? Har visse dele af erhvervslivet i det sidste år skaffet sig længere kredit i udlandet end tidligere? Hvor meget begrænser det importen, at køberne viser en større tilbageholdenhed end tidligere? Og endnu en ting: vor valu-

tafortjeneste har i det sidste år nydt godt af, at skibsfarten havde en højkonjunktur indtil i foråret. Nu synes denne at være forbi. Fragtratetallet er fra marts til august sunket fra 211 til 129. Alle disse usikkerhedsmomenter påkalder et vist mådehold i bedømmelsen af valutabedringen.

På den anden side vejer den enestående gode høst til i gunstig retning. Det samme gør den indtrådte bedring i vort bytteforhold overfor udlandet, men her bør vi dog ikke glemme, at vore eksportprisers købeevne i forholdet til importpriserne endnu kun er 80 pct. af, hvad den var i 1949. Og så må vi som baggrund for vor vurdering af den økonomiske situation erindre Danmarks faktiske stilling i dag i henseende til ressourcer og forpligtelser. Vi har praktisk talt ingen valutaeserver, medens f. eks. Sverige har en valutareserve på et par milliarder kroner. Den beholdning, vi har, svarer kun til ca. 14 dages indførsel. Og hertil må føjes, at vor stilling i dag kun er opretholdt ved, at vi i de sidste 4 år i Marshallstøtte har modtaget 1 500 mill. kr. som gave, og at vi siden krigen har optaget udenlandske lån på tilsammen ca. 1 300 mill. kr., hvoraf de 700 millioner i dollars. Endvidere at der af staten og Københavns kommunes dollarlån er forfaldet afdrag på ialt ca. 350 mill. kr., som vi på grund af mangel på dollars faktisk ikke har været i stand til at betale.

Vi kan med rette henvise til, at Amerika gennem sine restriktioner overfor vore eksportvarer — særlig ost og smør — selv hindrer os i at indtjene de dollars, hvormed vi skal betale vor gæld. Vil Amerika have renter og afdrag, må man også give os mulighed for gennem produktion og arbejde at indtjene det, vi skal betale med, men det ændrer jo ikke den kendsgerning, at vi skylder disse penge.

Hertil kommer, at vor handel med østlandene på forhånd begrænses af de restriktioner, som den amerikanske såkaldte Battle-lov påfører os, og som formindsker vore muligheder for at tilhandle os varer, der ellers kunne erstatte indførsel af visse varer fra Amerika. Danmark skal ikke forlange adgang til at udføre krigsmateriel til Østen, men grænserne er trukket urimeligt snævre, og hertil kommer, at vi tror, fredelig samhandel altid beforder en fredelig udvikling. Jeg beder derfor den højtærede udenrigsminister udtale sig om regeringens